

Romano hangos

Elektronické vydání

ROMSKÝ HLAS – ČTRNÁCTIDENÍK ROMŮ V ČESKÉ REPUBLICE

ROČNÍK 10 • ČÍSLO II • VYŠLO 29. DUBNA 2008

zprávy

HODONÍN – Novou romskou mis pro rok 2008 se stala šestnáctiletá Martina Chramcová z Prahy. Nahradila v křesle nejkrásnější Romky Renatu Čonkovou z Brna. Soutěž se konala v Hodoníně, kde se už stala tradicí. Organizátorem klání dívek byl Miroslav Malík.

KUŽELOV – Jožka Kubík a jeho socha. Jožka Kubík jako první Rom v České republice má sochu. Po Kubíkově smrti inicioval vznik sochy Dušan Holý, vysokoškolský profesor, který se zabýval mimo jiné záznamy Kubíkovy muziky. Socha shlíží z úbočí Bílých Karpat do krajiny. Jejím autorem je sochař Zdeněk Němeček.

PRAHA – Romské iniciativy se shodly na kompromisu. Mezi vepřínem a pietním místem, kde už je dnes vybudován památník bude stromořadí, které by mělo upravit proudění větru a zabránit závanům pachu z vepřína. Bude opravena cesta k památníku, vybudováno parkoviště a sociální zařízení. Vepřín zůstává. Na tohle je vyčleněno 50 milionů korun. Zůstává otázkou, které romské aktivity se s tímto řešením spokojily?

BRNO – V brněnských ulicích se v poslední době objevila spousta nápisů útočících na Romy a Muzeum romské kultury, které je nazýváno „cigánským“. Pachatelé nebyli zatím zjištěni.

Mezinárodní den Romů v Brně opět společně

Romské a na práci s Romy zaměřené neziskové organizace z Brna se po loňské dobré zkušenosti rozhodly i letos uspořádat oslavy Mezinárodního dne Romů společně. Mezi pořádající organizace patřil DROM – romské středisko, IQ Roma servis, Muzeum romské kultury, Petrov, Ratolest Brno, Společenství Romů na Moravě a Středisko integrace menšin.

Program dne Romů byl zahájen 8. dubna tiskovou konferencí na Faře v Zábrdovicích, následně se vázaly stužky v barvách romské vlajky na „Strom tolerance“ ve farní zahradě a před patnáctou hodinou vyrazil slavnostní průvod v čele s divadlem Líšeň ulicemi města Brna (Bratislavská, nám. Svobody, Josefská) k venkovnímu prostoru Galerie Vaňkovka, kde byl před sedmnáctou hodinou zahájen hlavní program oslav pod názvem AMARO BARVALIPEN / NAŠE BOHATSTVÍ.

I letos byl program opravdu pestrý, tradiční romské tance zatancovaly skupiny Čerčeňa, Merci, Jaghori, Luluďinky. Moderní tance předvedli skupiny M-dance club Junior, Life Dance. Na závěr zahrála cimbálová muzika Ivana Kašpara Hriška z Brna a hudební skupina pod vedením saxofonisty Lájoše rozparádila diváky k tanci.

Pokračování na str. 2

Návštěvníci programu Mezinárodního dne Romů před brněnskou Vaňkovkou

Foto: Jiří Salík Sláma

Romské osudy v Barevném úspěchu

Kde leží tajemství úspěchu některých mladých Romů a jak ho oni sami vnímají? Na tyto otázky se snaží odpovědět dokumentární film Barevný úspěch, který se od března třikrát představil brněnskému publiku, naposledy na Janáčkově akademii múzických umění.

Snímek je dílem sdružení Socioklub, vznikl v režii Romana Křištofa, za kamerou stál Karel Slach, k tazatelům patřili Bronislav Podlaha a Štěpán Bolf.

Svou životní cestu zde divákům přibližuje osm zástupců postupně se rozrůstající romské střední vrstvy, kteří sbírali zkušenosti od českého pohraničí po Brusel. „Z pestré plejády lidí jsme úmy-

slně zvolili kontrastní typy tak, aby vznikla generační výpověď, pojatá jinak než zní oficiální jazyk grantů,“ objasnil režisér.

Ve filmu hovoří romská absolventka brněnské katedry politologie a sociální práce, která si s vědomím své ceny pohrává s myšlenkou na vstup do Evropského parlamentu. Naproti tomu majitel stavební firmy se domnívá, že pokud by nebyl Romem, zájem o jeho aktivity by nejspíš poklesl, a neváhá kritizovat jak xenofobii některých Čechů, tak zvyklosti části Romů: „Některé své zaměstnance musím dvakrát do týdne tahat z postele.“ Se svým osudem nás seznamuje také evangelický akti-

vista nebo slepá sochařka vytvářející sošky z hlíny, jejíž plastika zdobí brněnské sídlo ombudsmana. Zaujme taktéž příběh mladé rebelky a členky rockové skupiny (hrála na bicí), kterou život zavál do anarchistické komunity. Naproti tomu cesta mladého romského dělníka dokládá drsnost života na periferii a jistou životní protřelost.

Filmové produkce přišlo vždy shlédnout kolem třicítky zájemců, vesměs mladých studentů humanitního zaměření či neromských aktivistů pro-romských organizací.

Kromě veřejných produkcí autoři svůj snímek šíří také na CD.

Pavel Pečínka

z obsahu

Rozhovory:

Dušan Lužný:

Fandím integrujícímu přístupu, tedy co největšímu zapojování romských dětí do tříd, kde převažují žáci z majority.

Karel Novák:

Agentura je principiálně potřebná a jestli opravdu splní některá očekávání, to nám ukáže čas

strana 4

NEviditelní

Muzeum romské kultury zahájilo rok 2008 výstavou fotografií nadaného mladého autora Lukáše Houdka s názvem NEviditelní. Soubor zahrnuje 37 černobílých fotografií z romských osad a ghatt z různých zemí Evropy. a v jakém světle je vidí autor sám.

strana 5

Ministryně Stehlíková by se měla více radit

Nerad se vracím k nešťastným výrokům ministryně Džamily Stehlíkové vůči Romům. Nerad proto, že byly řečeny v té chvíli spíše z neznalosti než ze špatného úmyslu. Marná sláva, džin z láhve však byl vypuštěn a paní ministryně se tak, pravda nevědomky, zařadila vedle (teď už zase) vicepremiéra Čunka. Přistoupila, stejně jako on, na nepřípustnou generalizaci, a to určitě nechťela. Vzápětí se omluila. O čem to však svědčí.

Paní ministryně se nesmí utápět v pocitu, že všemu dobře rozumí. Neznalost pravidel života Romů, jejich předpokládaného chování a do značné míry i úskalí programu integrace Romů

do společnosti je u ní evidentní. Již několikrát se to prokázalo. Není ostatně žádným tajemstvím, že i při jednání Rady vlády pro záležitosti Romů, které předsedá, měla několik vážných nedorozumění s jejími členy, o nichž já zase vím, že Romy znají dokonale. Týkalo se to nejasností v koncepci Agentury pro eliminaci vyčleněných romských lokalit.

Nedělal bych z toho tragédii, kdyby ministryně Stehlíková měla dobrého poradce nebo kdyby se aspoň více zamýšlela nad složitostí této problematiky a konzultovala ji se znalci. Ministr nemusí znát, ale musí se obklopit schopnými lidmi, kteří

znají. Pak je zcela kvalifikován pro tuto funkci. Džamila Stehlíková má stále možnost své „překlepy“ napravit. Dále jí radit bych pokládal za nemístné.

V souvislosti s oním neuváženým výrokem se pozastavím u hodnocení, které veřejně pronesli na slovo vzatí odborníci na problematiku Romů a jejich integraci, a sice Roman Křištof, který svůj názor publikoval v LN (15. 4.) v článku „Romové? Ne, zase z nich dělá Cikány“, a Jan Černý, ředitel ústecké pobočky Člověka v tísni. To zásadní, co oba shodně vyčítají ministryni je, že míchá dohromady sociální a etnické kategorie. Roman Křištof to ještě zpřesňuje tím,

že považuje sociální začleňování podle etnického původu za chybu.

Souhlasím s tím, že spojit etnické a sociální kategorie u Romů je nešťastné. Bylo již jednou dohodnuto, dokonce i na mezinárodním fóru, že to je nesprávné a zkresluje to zcela situaci, a do značné míry i popírá správnost účelnosti programu integrace Romů do společnosti, který rozhodně nespočívá pouze v řešení sociální situace. To by bylo hrubé a nepřipustné zkreslení.

Podpora romské identity by tím byla popřena a jsou známi i tací, kteří romskou identitu na základě pseudoteorií o „kultuře chudoby“ Romů popírají.

Až sem mohu s oběma kritiky souhlasit. Zásadní je však otázka: Má sociální propad Romů ve společnosti svoji příčinu v mnoha zcela evidentních nerovnostech? Zní-li odpověď ano, pak i program zaměřený na eliminaci sociálních nerovností v romských lokalitách má své oprávnění. Samozřejmě s dodatkem, že se jedná o program dočasný do doby než tyto nerovnosti společnost alespoň v zásadní míře překoná. To je snad rozumné a přijatelné pro všechny. I pro ty, kteří zastánci romské identity nazývají hanlivě, nikoliv pochvalně, „romskými buditeli“.

Karel Holomek

zaznamenali jsme

Organizovaný zločin do státní správy. Bývalý šéf Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu Jan Kubice prohlásil v rozhovoru, poskytnutém Lidovým novinám, že není pochyb o tom, že organizovaný zločin do české státní správy prorostl. Tomuto špičkovému detektivovi je nemožné nevěřit. Naskytá se otázka, proč je vlastně mimo službu? Smutné a alarmující zjištění!

Nová kniha romského autora. Romský prozaik Roman Erös je autorem knihy s názvem Cadík. Sám pracuje jako dělník v Setuze v Ústí nad Labem. Cadík je dle názvu knihy jeden z šestatřiceti neznámých spravedlivých podle židovského talmudu. Tito spravedliví žijí stále ve světě a chrání ho před zkázou. Hrdina knihy je muž, který skrývá emoce a všechno dělá obráceně, než se od něj očekává. Roman Erös připravuje další povídky k vydání.

Režisér Zdeněk Týc točí film o Romech. El paso je nový film o Romech. Je to film napsaný podle skutečného příběhu brněnské Romky, která se rozhodla zabránit umístění svých dětí v dětském domově. Do hlavní role je obsazena Irena Horváthová, zpěvačka kapely Gulo čar.

Antidiskriminační zákon přijat. Sněmovna Parlamentu ČR přijala jako poslední z členských zemí EU antidiskriminační zákon. Zákon byl přijat pouze jako povinnost vůči EU, která jej kladla jako nezbytnost pro své členské země. To je zřejmě důvodem, proč ohlasy na přijetí zákona jsou rozporuplné, mnohým poslancům přijde totiž jako bezzubý. Větší pravomoci jsou dány ombudsmanovi.

Zákon naše redakce podrobí zkoumání, jakmile bude k dispozici.

Brněné protestovali proti rasismu. V pondělí 17. března mohli občané Brna protestovat proti rasismu tím, že každý, kdo si odebral od zástupců nevládních organizací oranžovou stužku, připojil se ke kampani odmítající rasismus. Cílem akce byl protest proti předsudkům vůči Romům, cizincům a uprchlíkům. Stužky rozdávali Nesehnutí, Liga lidských práv a IQ Roma servis.

Monitorovací tým Agentury zasedal již podruhé

Den před Velkým pátkem zasedal monitorovací tým Agentury za předsednictví ministryně Džamily Stehlíkové. Jejím zástupcem je zmocněnec vlády pro lidská práva Jan Litomiský.

Úkolem monitorovacího asi 30členného týmu je pravidelně sledovat pokrok v dosahování cílů Agentury a její efektivnosti. Monitorovací výbor schvaluje také podněty pro legislativní iniciativy v oblasti integrace romské komunity.

Na tomto zasedání byl představen ředitel Agentury Marek Podlaha, který už zasedání řídil.

Z důvodů, které nebyly řečeny, je zaměstnán zatím na dohodu o pracovní činnosti. Další zaměstnanci z Brna, Michal Kratochvíl a Martin Navrátil, jsou již řádnými zaměstnanci.

Plný stav zaměstnanců budu dosažen dnem 1. června. Z patnácti zaměstnanců celkového počtu budou zřejmě tři Romové. Avšak

účast Romů a jejich vtažení do práce Agentury se předpokládá a je považována za žádoucí. Zatímní neúspěch větší účasti Romů byl vysvětlen jejich neúspěchem při výběrovém řízení.

Agentura je začleněna do struktury Úřadu vlády jako Odbor sociálního začleňování. Menší počet zaměstnanců Agentury bude eliminován tzv. lokálním partnerstvím. Tím se rozumí, že klíčovými hráči budou zástupcové samospráv a nevládních organizací z vybraných lokalit.

Počítá se s programovou výstavbou komunitních center a tím i jejich finanční podporou.

Během diskuse bylo poukázáno na zatímní největší nedostatky v procesu integrace Romů do společnosti. Za největší úspěch Agentury by bylo možno považovat změnu myšlení a konání samospráv při jejich přístupu k Romům. **(red)**

Na ghetto pošlou pět milionů

Ředitel vládní Agentury pro boj proti ghetům Marek Podlaha jednal s brněnským náměstkem primátora Danielem Rychnovským. Sjednali dohodu, že Brnu dostane na program proti romským ghet-

tům pět milionů korun. Komise, kterou vytvoří radní města Brna, připraví seznam konkrétních projektů, dle nichž peníze budou investovány.

(red)

Janáčková se nebude zodpovídat z trestného činu hanobení rasy a národa

Senát Parlamentu ČR nepřistoupil na vyžádání Policie ČR o zbavení imunity senátorky Liany Janáčkové, která se hrubě a neomaleně vyjádřila o Romech z ostravské části Hulváky, kde byla dříve starostkou. Policie ji viní z rasistických výroků na adresu těchto Romů. Senát ji imunity nezbavil – a to jednou provždy.

Už dále nemůže být za tento hrubý výrok trestána.

Pikantní na celé záležitosti je, že její kolega z Hulvák, místostarosta Jizerský, za tytéž výroky policií stíhán je. Senátoři se tak postarali o dvojí spravedlnost a ukázali, že právě oni jsou privilegiovanou a beztrestnou skupinou obyvatel.

(red)

Virtuální agentura

Agentura prakticky neexistuje. Formálně byl toliko vytvořen nový odbor „pro sociální začleňování v romských komunitách“ na Úřadu vlády ČR. Podle dostupných informací nemá tento nový odbor ještě ani kancelář (ani vládní e-mail, auto a telefon) a jeho pracovníci (respektive pracovník – ředitel Podlaha) jsou na Vladislavově ulici (sídlo ministryně Džamily Stehlíkové, detaš Úřadu vlády ČR) nanejvýš tak tolerováni, spíše

však stíhání nepřízní úředníků kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské komunity. Důvody jsou jistě různé, osobní i kompetenční. Ředitelka kanceláře Radka Soukupová sama aspirovala na řízení vznikající agentury, její aspirace však nebyly ministryní Stehlíkovou vyslyšeny. Jaroslav Maroušek má být na odchodu z úřadu (viz článek Adama Pospíšila, uveřejněný na serveru www.romea.cz) kvůli saboto-

vání příkazů ministryně týkajících se změn v návrhu agentury. Dalším důvodem jsou nevyjasněné kompetence mezi Radou vlády a agenturou. K čemu totiž bude tato rada a její aparát, pokud agentura vskutku zahájí svou činnost? Na příštím zasedání Rady vlády pro záležitosti romské komunity se podle některých zdrojů chystá hromadná rezignace jejích členů. Uvidíme, první apríl nás teprve čeká. **Roman Křišťof**

Jekhetano dživipen le Romenca hin problem

Aver sociologicko rodipen sikadža pre koda, kaj jekhetano dživipen maškar o Roma the gadže nadre Čechiko hin problem. Andre praktika kada šaj arakhas všadzi pašal peste. Te daha duma pal o manuša maškar o Roma saven nane buči prindžaraha, kaj len nane buči the angle koda, kaj o gadže le Romen maškar peste nakamen.

Te Rom arakhel buči, oda mek nane avke, kaj imar vikheldža. Palis pes ačhol koda, kaj o gadže saven kamel jekhetanes te kerel les maškar peste nakamen u džal pal leste avke zoraha, kaj o Rom nabinel te likerel avri lengere ataki the zorali psychicko presija, u džal andal e buči avri. O gadže džanen pro Roma te kerel zorale intrigi, maškar peste pes dovakeren u palis pal o Rom kušen tele e cipa.

Kada palis anel bare problemi, save o Roma nabirinen te rešisarel. Aver, kaj pes sikavel o problemi andro jekhetano dživipen maškar o Roma the gadže hin o bešiben.

O gadže dilinalon avri kolestar, kana musaj te dživen jekhetanes andre jek kher le romane famelijenca. Kada hin anglo gadže jekbareder problem, u jon keren savoro so birinen pre koda, kaj le romane famelijen te dochuden het khatal peste. Pro čačipen hin koda, kaj varesave Roma pes nadžanen lačhes te likerel. Nalikeren o žužipen, keren vika u likerem pes dživones. Kada palis o gadže visaren pro savore Roma, u kave hin bare pharipena andro jekhetano dživipen maškar o Roma the gadže. Kajča koda so hin mekgoreder hin o pharipena andre škola. Kale pharipena peren na ča pro Roma, peren pre savoro andro dživipen maškar o Roma the gadže. O sicialna the ekonomicka problemi maškar o Roma hine komplikimen, kajča te pes lenca čačes vareso kamelas te kerel, naelas bi oda avka phares len te prikerel, hjaba kaj imar kale pharipena ačhile chronicka.

Oda hin problemi, save amen maren tele adadives. Kajča o rpolemi save aven avri khatal o sikaviben, oda hin problemi, save le Romen maren adadžives u marena len the andre perspektiva. Savoro pes sikavel andro aver generaciji, u ačhol amenge savoro andre amaro dzaniben palal, cirdel amen tele, u phagel amenge savore šanciji te hazdel pes upre the zoraleder pes te thovas pre amare pindre.

Savoro so džal pal o sika-viben the džaniben hin andro vast le štatoste. Les hin andro vast e zor pre kada savi kvalita chuden o romane čhavore andre škola. Le Romen nane peskere školi the sistemi sar te kerel e buči le romane čhavorenca andre škola. Vaš koda hin absurdno koda so vakeren o gadže, kaj le Romenca pes nadel jekhetanes te dživel.

Dezider Giňa

Soužití s Romy je problém

Další sociologický průzkum poukázal na to, že dvě třetiny lidí v Česku vidí soužití s Romy jako problém. V praxi se s tím můžeme setkat ve všech oblastech života. Například součástí problému vysoké míry nezaměstnanosti u romské populace je krom jiného taky skutečnost, že nové romské pracovníky mezi sebe mnoho gádžů prostě nechce.

Velmi často se stává, že pokud nezaměstnaný Rom získá práci, stále ještě nemá vyhráno. Po nástupu do zaměstnání dochází k tomu, že na pracovišti začnou vznikat vážné problémy, protože nově příchozího Roma mezi sebe gádžové prostě nechťejí. Využívají přitom každé příležitosti, aby se jej zbavili a velmi často se jim to po určité době také podaří. V atmosféře napětí, nepřátelství, intrik a permanentních útoků se pracovat nedá a řešení pak zůstává pouze jediné. Romský pracovník situaci

psychicky nezvládne, permanentní tlak nevydrží, takže to vzdá a odejde. To je jeden ze zcela konkrétních příkladů toho, proč se integrace Romů příliš nedaří. Podobná situace je v oblasti bydlení. Někteří gádžové jsou doslova zoufalí, pokud žijí společně s romskou rodinou ve společném domě. Také v tomto případě se gádžové snaží nežádoucí spolubydlící vypudit tím, že vytvářejí napjatou atmosféru a konfliktní situace, které pak obratně použijí proti nežádoucím spolubydlícím. Některé romské rodiny k tomu bohužel přispívají nevhodným chováním, neudržováním pořádku, což se pak stává hlavním argumentem v tvrzení, že s Romy se žít společně nedá.

Ovšem nejzávažnější důsledky přinášejí problémové vztahy mezi Romy a gádži v oblasti vzdělání. Tady vlastně začíná vše z toho, co Romům předhazují, vyčítají a čím

obhájují svůj negativní vztah vůči. Zaostalost, nekulturnost, nevzdělanost, nepřizpůsobivost atd. Segregace Romů v oblasti vzdělání má ty nejzávažnější důsledky nejen pro Romy, ale i pro celou společnost.

Sociálně-ekonomické problémy v romské populaci jsou složité, nicméně určitými postupy je lze ovlivnit, anebo se dají tlumit jejich negativní důsledky. Jsou to problémy, které nyní zasahující do života romské populace, přestože jsou chronické a trvají již desetiletí. Ale problémy spojené se vzděláním jsou mnohem hlubší, mají ničivý účinek na romskou populaci nejen v současnosti, ale stejně se projeví i v budoucnosti. Oblast vzdělání je v rukou státu, tedy většinouvé společnosti. Kvalita vzdělání je mimo dosah romské populace. O to absurdnější je pak tvrzení gádžů, že soužití s Romy je opravdu velký problém. **Dezider Giňa**

Mezinárodní den Romů v Brně ...

Dokončení ze str. 1

Během celého programu probíhala ochutnávka tradiční romské kuchyně, prezentace pořádajících organizací a k vidění byla výstava „Brno očima romského dítěte“, která je stálou expozicí v romském středisku Drom a výstava fotografií „, Jak to vidím já“, zapůjčená z IQ Roma servisu.

Letošních oslav se zúčastnilo přibližně 500 lidí, což je více než v minulých letech a ohlasy byly

pozitivní jak z řad účastníků průvodu, tak z řad veřejnosti a médií. Na přípravách oslav se podílel tým lidí z uvedených neziskových organizací, kterým patří velké poděkování, neboť právě díky nim proběhla oslava Mezinárodního dne Romů důstojně a přispěli tak k pozitivnímu vnímání romské minority.

Akce se konala pod záštitou ministryně vlády České republiky pro lidská práva a národnostní menšiny Džamily Stehlíkové, hejtmana

Jihomoravského kraje Stanislava Juránka, primátora Statutárního města Brna Romana Onderky a předsdkyně Výboru pro národnostní menšiny Zastupitelstva města Brna Kateřiny Dubské. Akci podpořili také Cooptel stavební a.s., který byl hlavním partnerem, Starobrnو, Galerie Vaňkovka a Agentura Koráb. Hlavním donátorem byl Jihomoravský kraj, od kterého organizátoři získali finanční dotaci.

Klára Šalléová

Senátorka Janáčková spíše nekvalifikovaná než rasistka

Senát Parlamentu ČR bude v nejbližší době projednávat vydání nezávislé senátorky Liany Janáčkové trestnímu stíhání. Policie totiž při svém vyšetřování dospěla k názoru, že se dopustila trestného činu hanobení rasy a národa svými výroky na adresu Romů v ostravském obvodu Hulváky.

Na případu senátorky Janáčkové mne zaráží ovšem něco jiného, než je všeobecně zdůrazňováno v médiích: totiž zda je, či není rasistkou.

Všimněte si, co ve skutečnosti řekl: „, Nesouhlasím s jakoukoliv integrací Cikánů, bohužel jsem rasistka...“ Paní Janáčková zřejmě netuší, jaký význam má slovo „integrace“, když pomínu její další, už skutečně dosti rasistické výlevy na adresu místních Romů. Kdyby to tušila, nemohla by ani v afektu pronést do nebe volající nesmysl. Integrací, jak ji rozumíme ve smyslu koexistence Romů ve společnosti, je totiž míněno včleňování Romů do společnosti jako řádných, tedy již integrovaných občanů.

To by měla oceňovat jistě i Liana Janáčková.

Ta je ovšem zařazena jako senátorka ve výboru pro lidská práva. To je něco, co mě přímo děsí. Ctihodné paní senátorky a pány senátory, kteří v tom výboru sedí vedle ní s veškerou možnou důstojností, dosud ani ve snu nenapadlo, že připouští-li v tomto výboru přítomnost této dámy, již by lépe slušel kuchyňský stůl, provokují celý národ a zejména ty, pro něž oblast lidských práv představuje dosti přesně vymezený rámec lidského snažení.

Senátorka Janáčková zde působí asi jako liška v kurníku. Jakou asi má kvalifikovanost tento výbor pro posuzování ochrany lidských práv v naší zemi? Vědí vůbec jeho členové něco o vládním programu integrace Romů do společnosti? Dost o tom pochybuji, a je to taky ve všem a všude znát. Takové jsou naše autority, které dávají příklad celé společnosti.

Tu hanbu dotyčnému výboru (a potažmo i celému Senátu) udě-

lala paní Janáčková. A už je mi šuma fuk, jestli ji zbaví imunity, nebo jestli dostane flastr natvrdo, který by zasloužila.

Nikoliv za ty výroky, ale za tu nemístnou ambici, že si troufá vykonávat post, který souvisí do značné míry s mocí nad lidmi a úředním konáním nad nimi. To je skutečně alarmující, i když jí ten post dopřáli voliči. Těm pak náleží i patřičný díl této ostudy.

Koneckonců, aby toho nebylo málo, její kolega Čunek je na tom stejně se svými vsetínskými voliči.

A už jen malý dovětek: Dokážu docela dobře pochopit, že se někdo naštve a pak nevolí patřičná slova. Nemusím z toho dělat dramatické závěry. Ale vždy si dělám úsudek, že takto z podhoubí lidské duše znějící nekontrolovatelné výroky mají svoji podstatu v základech té bytosti. V tomto smyslu nemám žádné pochyby o tom, že senátorka Janáčková má rasistické myšlení, které dřímá v hloubi její duše.

(red)

Niko nič naachalol, nič pes naačhila

Informaciji pal koda, sar dičhon o manušane čačipena andro phuva, savi dela avri sako berš o americko ministerstvos pal o avrutne buča phenel, kaj the andre Čechiko hin kaleha problemi.

Andre zprava pes vakerel pal koda, kaj pes namištes kerel le Romenca, u zoraha pes sikavel pre koda, so pes ačhila le romane fame-lijenca Vsetinoste, khatar sas deportimen avri andro aver gava. Vakerel pes pal o čhibalo Jiří Čunek, saves-te savoro kada sas andro vast. O Jiří Čunek pre kada reagindža avke, kaj pisindža phundrado lil le americko velvyslancoske Prahate, le rajeske Richard W. Garber. O Čunek pes šunel mardo koleha, so hin pal leste pisimen andre zprava, u kave kerel diline le manušen, save nič nadžanen, naprindžaren the naachalon. Niko naachalol koda, kaj o Jiří Čunek pes paš o Roma likerel sar lengeru dat. Kolestar so o Jiří Čunek vakerel hin

zmatkos andre Čechiko, u akana ela zmatkos the andre Amerika. Pro čačipen, na sako manuš ulol sar genius. Ulon manuša the kajse, save nane igen godžaver, u ulon the kajse so hine bigodžakero. Te pre kada savoro dikhaha kavke, šaj avel le rajes Čunek čačipen. Andre Čechiko ani andre Amerika nabirinas te prindžarel koda, sar o Čunek le Romen rado dikhel. Kada talam takoj prindžarde o extremisty, rasisti the anticikanisti the kole so hine sar o Jiří Čunek. Kajča pre aver sera „zvláštní zacházení“ savo thodža o raj Čunek pro Roma, varesar napa-sinel pre koda so phenen internaci-onalna dokumenty pal o manušane čačipena, save e Čechiko mušinel te respektinel. Talam, savore kole so naachalon le rajes Čunek hine diline, u diline hine the kole so keren buti pal o manušane čačipena sar experta andre Amerika. Talam kam-pel kaj te las e godži andro vasta,

te zaladžas amen, u te chudas peha vareso te kerel kaj te achaluvass le Čunkoskero dadeskero vast, savo likerel pro Roma, u te prindžaras, kaj koda „zvláštní zacházení“ oda hin kerdo le Romenge angle lengeru lačhipen. Hin chiba andre sako-neste, ko nabirinel te achalol koda so o Čunek vakerel the kerel, ko nabirinel te achalol leskeri logika the realita. Hin čačipen, kaj o Jiří Čunek nane došalo vaš o deficitos andre amari godži.

Ani vaš kole so hine andre Čechiko, Amerika abo pal o Marsos. Le Čunkoskeri skarha mušinel te avel andre Amerika zoraha predikhli, u kole so la kerde avke namištes mušinen takoj te kerel peskeri rezignacija te pes sikavela, kaj andre varesoste kerde koja mek-cikneder chiba. Andre uči demokracija the pravno štatus kada hin absolutno normalno buči.

Dezider Giňa

Všichni se mýlí, nic se nestalo

Zpráva o stavu lidských práv ve světě vydaná americkým ministerstvem zahraničí zmiňuje nedostatky v této oblasti také u nás, v České republice. Krom jiného zpráva již tradičně poukazuje na špatné zacházení s Romy. Nyní zejména poukazuje na situaci romských rodin, které byly ze Vsetína deportovány do úplně jiného regionu.

Zpráva v této souvislosti poukazuje na tehdejšího starostu Vsetína Jiřího Čunka, který měl na celé situaci rozhodující vliv. Jiří Čunek na obsah zprávy reagoval otevřeným dopisem americkému velvyslanci v Praze Richardu W. Graberovi s tím, že se cítí být poškozen nepřesnými informacemi uvedenými ve zmíněné zprávě. Tím vlastně rozšířil okruh neznalých, nechápavých a nevědomých, kteří nerozumí jeho otcovský přístupu k Romům. Z toho, co Jiří Čunek říká, je zmatek nejen v české společnosti, ale

teď se ten zmatek přenesl až do USA. Samozřejmě ne každý člověk se narodí jako génius. Rodí se dokonce i lidé méně rozumní až nerozumní. Pokud se na situaci podíváme z tohoto úhlu pohledu, možná má Jiří Čunek pravdu. V Česku i Americe zřejmě někteří lidé nedokážou jeho lidumilnost rozpoznat tak snadno, jako pravcoví extremisté, rasisté, anticikanisté a další znalí, chápaví a uvědomělí občané jemu podobní. Na druhé straně „zvláštní zacházení“, kterého se vsetínským Romům od něj dostalo, jaksi neladí například s právy dítěte, svobodou pobytu a pohybu a dalšími lidskoprávními závazky, jimiž je Česká republika vázána.

Jenže to je asi omyl nás všech, kteří tento otcovský přístup k Romům nechápeme, a jak se ukazuje, nechápou ho ani odborníci na lidská práva za Velkou louží. Asi bychom se měli nad

sebou zamyslet a začít něco se sebou dělat, abychom pochopili podstatu „zvláštního zacházení“, které Jiří Čunek poskytuje Romům pro jejich dobro. Je chybou každého, kdo není schopen pochopit rozpor mezi slovy a činy, kdo si není schopen uspořádat logiku svého myšlení tak, aby viděl realitu podle pana Čunka. Je pravda, že za takový deficit v myšlení svých kritiků Jiří Čunek nemůže.

Ať už jsou z Česka, Spojených států amerických či z Marsu. Samozřejmě, stížnost páně Čunka by měla být v Americe co nejpečlivěji prozkoumána, prošetřena, vyhodnocena a ti, kteří nesou odpovědnost za její obsah, by měli okamžitě rezignovat, jestliže vyšetřování naznačí jejich být i jen sebe-menší pochybení. Ve vyspělé demokracii a právním státě je to naprosto normální postup.

Dezider Giňa

komentář

Spravedlivá společnost

KAREL HOLOMEK

Nedávno jsem se účastnil mezinárodní konference v Praze, která nesla název Spravedlivá společnost. Nechce se mi opakovat všechny ty názory, které na takových shromážděních lidí jednoho druhu zaznívají. Zní mi už skoro jako fráze, a taky tak mohou být nezúčastněnými a nepostíženými vnímány.

Celý problém podobných konferencí spočívá v tom, že se jich vždy účastní jen lidé stejného druhu, kteří se ubezpečují, že věci se mají opravdu tak, jak jsou líčeny. Potíž je v tom, že se o nich dozví jen tento úzký kruh lidí. Ostatní – a těch je většina – zůstávají nedotčeni.

Úspěchem bývá, když konferenci doplní svoji účastí úředníci, kteří mají, tak říkajíc, ochranu lidských práv rovné příležitosti pro všechny v popisu práce, tedy úředníci nejružnějších úřadů, vládní referenti a podobně. Všichni potvrzují, že stížnosti na nespravedlnosti ve společnosti jsou oprávněné, ale oni, úředníci a úřady, dělají vše pro to, aby se věci změnily k lepšímu, nejde to hned, jedná se o proces dlouhodobý, ale program do budoucna tu je, vše je nastartováno, musíme být trpěliví, nějaký pokrok je přece možno zaznamenat.

A tak jsme trpěliví a dost možná, že čekáme jen na zázrak.

Nicméně i na těchto konferencích, zažil jsem jich už stovky, může zaznít zajímavá a neotřelá myšlenka. Geniální ve své jednoduchosti, protože s ní ještě nikdo nepřišel.

Dovolte, milí čtenáři, abych vás s ní seznámil a přispěl tak svým malým dílem ke spravedlivé společnosti i u nás.

Pro Romy má naše vláda program jejich integrace do společnosti. V tom programu jsou obsaženy všechny možné i nemožné kroky k tomu, aby byly odstraněny nedostatky tak zvané nepřizpůsobivých Romů. O těch nedostatcích nemluví. Známe je všichni moc dobře. I mně vadí.

Myšlenka, o níž mluvím, pronesená na zmíněné konferenci, je tato: „Proč by se měli integrovat jen Romové? Co většina? Celá společnost se má učit žít na jedné ulici, v jednom městě, v jednom státě!“

Vnímavému čtenáři netřeba říkat více. Stereotypy jsou však tak silné, že někdo třeba ani při dobré vůli nepochopí, v čem a proč to soužití neklape. Proto zmíním jen dva případy ze stovek možných.

Třeba vytváření a růst segregovaných škol. Dnes jich je v Brně nejméně osm, kde je i 90 procent romských žáků. Jsou to pořád fakticky zvláštní školy, ačkoliv ty byly již ze zákona zrušeny. Jaké jsou perspektivy těchto dětí v budoucím životě ve spravedlivé společnosti s rovnými šancemi? Výzva nejen k romským rodičům, aby posílali své děti do jiných škol, ale i ředitelům, aby je brali a učitelům, aby si připravili na větší zátěž.

Těto segregaci předchází segregace v bydlení. Dnešní rozrůstající se ghetta sociálně slabých jsou svědectvím, že starostové našich měst o principu jejich „vlastní integrace“ nemají ani tušení. Jaký život čeká ve spravedlivé společnosti osazenstvo ghett?

Chytili zloděje z terezínského památníku

Terezínský památník

Foto: www.tyden.cz

Kovové jmenovky ukradené z památných hrobů židovských obětí v Terezíně byly zcizeny a posléze nalezeny v jedné výkupně surovin. Pachatel tohoto nechutného činu byl dopaden. V mnoha novinách byla zveřejněna fotografie pachatele. Nemíníme vyvolávat vášně, ale smutně konstatujeme,

že mimo jakoukoliv pochybnost je pachatelem Rom. Doktorka Jana Horváthová, ředitelka Muzea romské kultury, na dotaz, jak se srovnává tento čin s vyhlášenou úctou Romů k mrtvým odpověděla, že tento člověk je demoralizovaný kriminálník a s romskou tradicí nemá nic společného. (red)

Romové v českém a slovenském filmu (1923-2002) Promítání v muzeu 2.

Můj přítel Fabián, 1953

Režie: Jiří Weiss. Hrají: Otto Lackovič, Dušan Klein, Ladislav Chudík, Otomar Krejča, Věra Bublíková, Bohuš Záhorský.

Cikánský pracovník je převychován dělnickým kolektivem podle povídky Dva Gáboři Ludvíka Aškenazyho.

Josef Trojan se vrací z dovolené do Kunčic, kde je svářečem na stavbě. Na nádraží potká skupinu Cikánů, kteří přijeli za prací. Trojanem otřese poznání, že jsou všichni negramotní a rozhodne se alespoň jednomu z nich pomoci. Ovdovělý Gejza Fabián sám vychovává syna, kterému začnou všichni přezdívat Fabiánek. Trojan si vezme Fabiána do party a brzy z něj vychová šikovného svářeče. Učitelka Krásová se ujme Fabiánka, který je zatím pro své malé znalosti ve třídě s mnohem mladšími dětmi. Krásová také prosadí zřízení večerní školy pro dospělé Cikány. Nic však neprobíhá úplně jednoduše.

Někteří lidé jsou netolerantní, jiní projevují otevřený rasismus. Ke střetu dojde i mezi otcem a synem. Fabiánek ve škole přizná, že otec od něj opsal úkol a Fabián to považuje za synovu zradu. Rozdílný temperament a zvyklosti způsobí také nedorozumění mezi Fabiánem, Trojanem a Krásovou. Dělník Řepka, který od začátku Fabiána nesnáší, způsobí požár agregátu. Za viníka je omylem považován Fabián a za trest je přerazen na nekvalifikovanou práci. Fabiánek dohnal s pomocí pionýrů učení a sám se stává jedním z nich. Trojan zjistí skutečného viníka nehody a postará se o Fabiánův návrat mezi svářeče.

(*Národní filmový archiv – české filmy v distribuci – distribuční list*)

Dnes zajisté již nechtěně úsměvná agitka z první půle 50. let, která líčí „převýchovu cikánských spoluobčanů“ – jednak manuální práci, jednak vzděláním. Nadaný chlapec (představuje jej pozdější filmový režisér Dušan Klein) nejenže učí svého zaostalého otce číst a psát, ale také mu udělí lekci z poctivosti. Možná, že rušivá umělost pramení vedle vypravěčské strnulosti

i z toho, že průmyslové Ostravsko bylo celé postaveno v ateliéru.

(www.csfd.cz)

Růžové sny, 1976

Režie: Dušan Hanák. Hrají: Juraj Nvota, Iva Bittová, Josef Hlinomaz, Marie Motlová, Ludovít Kroner, Libuše Havelková, Václav Babka, Hana Slivková, Anton Trón.

Příběh, který se ve filmu odvíjí, je o mladém vesnickém listonoši Jakubovi a Jolance, mladé a krásné romské dívce. Jakub rozváží na kole poštu, jeho život je bez větších cílů, žije u rodičů, má svoje rituály a ne příliš velké nároky na život. Jolanka žije v „cikánské“ osadě za vesnicí a svůj život by naopak velmi ráda změnila. Tito dva se do sebe zamilují a tím začíná příběh, který známe již od nepaměti. Dva mladí lidé z odlišného prostředí, znepřátelené rodiny, nátlak okolí na zamilovaný pár. Již na začátku příběhu je jasné, že nemůže skončit šťastně. (ČTK)

V polovině 70. let se oba Hanákovy realizované celovečerní snímky (322 a Obrazy starého světa) ocitly na seznamu zakázaných děl. Normalizační funkcionáři naléhali, aby byl Hanák přerazen do funkce pomocného režiséra, nicméně právě v této těžké situaci začal společně se spisovatelem Dušanem Duškem připravovat scénář svého dalšího filmu Růžové sny. Realizaci shakespearovsky laděného milostného příběhu lásky Cikánky Jolanky

a pošťáka Jakuba předcházelo důkladné obeznámení se obou tvůrců s romským prostředím: „V případě Růžových snů jsme cíleně chodili několik týdnů například po východním Slovensku, navštěvovali romské osady a setkávali se s lidmi, doslova jsme u nich spávali. Toto několikátýdenní sbírání materiálu vskutku přineslo svoje ovoce. Starou matku, která hraje v Růžových snech slepou starou paní, přitom opravdu krásnou, jsme objevili přímo v Košicích v jednom zchátralém domě, kde seděla na posteli. Dušan Hanák ji potom i obsadil: hrála vlastně sebe. Podobně to bylo i v případě Jolančina otce a jejích sourozenců, co byli taktéž neherci Romové, objevení během našich toulek a hledání materiálu,” vzpomíná scenárista Dušek. Jednu z Romek ztělesnila také zpěvačka Věra Bílá. Film Růžové sny patří k nejúspěšnějším slovenským filmům. Získal mnoho ocenění na domácích i zahraničních festivalech. Zároveň měl velmi dobrou odezvu také u mladých diváků a u romského etnika, na což vzpomíná Dušan Hanák: „Romové byli vděční za to, že si jich vůbec někdo všiml. Oni přijímali film jako potvrzení své identity. Mnozí z nich ho viděli několikrát. Hlavní píseň filmu O pošťáris avel, kterou jsem našel na východním Slovensku, se po uvedení filmu stala romskou hymnou...”

(*Pavla Bergmannová*)

řekli a napsali o Romech

Je škaredá středa a mám dodat romským novinám velikonoční příspěvek. Pustím si rádio, múzo v éteru, polib mě... A múza nezklamala. Burza na Wall street je na sociální podpoře, komentuje rádio Česko masivní intervence americké centrální banky privátním finančním institucím. Česko, Česko nade všechno, já sám a nastražuji uši – jak se vymanit z dluhů vhodným úvěrem, čili úspěšným vytloukání klínu klínem se mám dočíst v Hospodářských novinách, a jakýsi potentát tvrdí, že někdy je dobré zapomenout na principy, aby se udělala dobrá věc, a má na mysli podporu kapitalismu z peněz daňových poplatníků.

Přehršel témat je korunován ČTK, uvádějící, že „prostředky z Evropského sociálního fondu (ESF) se někdy využívají neefektivně. Přínos některých projektů, do nichž plynou nemalé částky z EU a českého státního rozpočtu, je navíc sporný. Prohlásil ministr práce Petr Nečas (ODS). Reagoval tak na informace o tom, že 35 úředníků z jeho ministerstva strávilo tři dny ve čtyřhvězdičkovém hotelu na Vysočině za peníze z ESF a státního rozpočtu. Za roky 2004 až 2006 může Česko z ESF až do konce tohoto roku vyčerpat asi 457 milionů eur (nyní asi 11,43 miliardy korun). Do konce loňského prosince české projekty stihly získat asi pět miliard korun. Podle MfD se 35 ministerských úředníků ubytovalo v hotelu Vivaldi v Rančíchově u Jihlavy. Podle hotelového ceníku stojí noc od 900 korun na osobu. Deník uvedl, že pracovní část programu trvala pět hodin, ve „zbytku doby“ se účastníci věnovali jízdě na terénních čtyřkolkách či hraní paintballu. Akce stála podle deníku 392000 korun bez DPH. Tři čtvrtiny hradil ESF, čtvrtinu státní rozpočet. „To jenom ukazuje, že prostředky z ESF jsou někdy – a já jsem na to poukazoval mnohokrát

– využívány velmi neefektivně,“ uvedl Nečas. Dodal, že o akci neměl tušení a dozvěděl se o ní od novinářů. Podotkl, že ministr o přidělování peněz z ESF nerozhoduje. Nečas řekl, že by se „skoro vsadil“, že školení se uskutečnilo podle všech pravidel ESF a výdaje budou uznatelné. „Mně se takovéto utrácení prostředků – byť jsou z drtivé většiny z peněz evropských daňových poplatníků – velmi nezahlouvá. Na využívání peněz z ESF se několikrát zaměřil sněmovní kontrolní výbor. Je to přesně to, na co kontrolní výbor upozorňuje. Že čerpání evropských peněz a v podstatě fungování úředníků ministerstva práce a sociálních věcí nemá žádný řád, žádná pravidla, žádnou kontrolu. A samozřejmě není-li úředník pod kontrolou, tak toto jsou výsledky,“ řekl místopředseda výboru Libor Ježek (ODS). Akce na Vysočině je podle něj jen další kauzou, „kdy si úředníci vzpomenu, udělají si projekt, s někým ho vysoutěží a odjedou si na rekreaci“. Jako příklad zmínil Ježek projekt Institutu trhu práce, který má nezaměstnaným pomoci najít zaměstnání a peníze získat z ESF. „V podstatě nikdo neumí vysvětlit, kde se vzal (projekt) a proč se schválil a proč se realizoval, proč se změnil v průběhu, proč nepřináší žádné výsledky,“ uvedl Ježek. Již dříve o tomto projektu řekl, že je to podvod na finanční prostředky EU. Nečas před nedávnem řekl, že na kvalitě projektů se mohl podepsat právě časový tlak. „U některých projektů jen minimalizujeme škody, aby nedošlo k tomu, že vynaložené prostředky nebudou refundovány z ESF a musely by být zaplacené z národních zdrojů,“ řekl letos v lednu ministr. Dodal, že kdyby u těchto projektů nebyly již podepsány smlouvy a vyplaceny zálohy, nepřipustil by jejich spuštění.

*Na zelený čtvrtek sestavila
Albína Schwartzová*

KNIHY NA PRODEJ

Ilona Ferková: ČORDE ČHAVE / UKRADENÉ DĚTI
Dvojjazyčná romsko-česká brožovaná kniha vyprávění ženy milující romský jazyk. S předmluvou Mileny Hübschmannové, jež autorce pomohla začít psát.
Cena 35-Kč + poštovné

Ladislav Herák-Arpy: ZA MŘÍŽEMI
(pravdivá zpráva o-intrikách a násilí za zdmi věznic)
Zpověď člověka uvězněného ve valdické věznici plná zdrcujících zážitků.
Cena 25-Kč + poštovné

Jekhetanutňa čhibaha ... / Společným jazykem ...
Sborník ze semináře o romském jazyce, Luhačovice 2003
Cena 25-Kč + poštovné

Vydalo Společenství Romů na Moravě,
objednávky na telefonním čísle: **545 246 673**
nebo na e-mailové adrese: **rhango@volny.cz**.

NEviditelní

Muzeum romské kultury zahájilo rok 2008 výstavou fotografií nadaného mladého autora Lukáše Houdka s názvem NEviditelní. Soubor zahrnuje 37 černobílých fotografií z romských osad a ghett z různých zemí Evropy. Jedná se o dokumentární a portrétní fotografie, jejichž cílem je poukázat na alarmující skutečnost, ve které se Romové v dnešní době nacházejí a v jakém světle je vidí autor sám. Atmosféra fotografií je podbarvena autentickými zvukovými nahrávkami.

Lukáš Houdek (*1984) pochází ze Stříbra na Tachovsku. V současné době studuje obor romistika na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Aktivně se podílí na jazykovědných a sociálně – a kulturně-anthropologických výzkumech v romských komunitách v České republice i v zahraničí. První výstavu s názvem Hello Pakistan

uskutečnil v roce 2006. Výstava zachycuje osudy pákistánských dětí a jejich rodin po zemětřesení v roce 2005.

Momentálně autor pokračuje v započatém tématu Romů v evropském kontextu. Mimoto připravuje prezentaci projektu United peoples of London, který je koláží klasických fotografií rozmanitých obyvatel této metropole s fotografiemi cestujících londýnského metra pořízených mobilním telefonem. Od roku 2007 pracuje na zachycení života a problémů transsexuálů a transvestitů v české společnosti.

(MRK)

Kalderašská Romka, Saint-Denis, Paříž, 2006
Foto: Lukáš Houdek

Uskutečněné výstavy
Hello Pakistan
Muzeum policie
Praha 26.6. – 31.8.2006

Kavárna Jericho
Praha 15.9. – 15.10.2006

Městské Muzeum
Stříbro 7.11. – 31.12.2006

Kino OKO 24.5. – 24.6.2007
Neviditelní
Galerie Bílé nároží, Plzeň 2.

Diskuze – kniha návštěv
www.srn.cz/cz/guestbook.htm

Muzeum romské kultury

Bratislavská 67, 602 00 Brno, tel.: 545 571 798, 545 581 206,
fax: 545 214 418, gsm: 608 972 782
e-mail: media@rommuz.cz, www.rommuz.cz

MHD: tram 2, 4, 9 zast. Tkalcovská, tram 3, 5, 11 zast. Dětská nemocnice.

MUZEUM ROMSKÉ KULTURY

Program na květen 2008

Výstavy:

Cigán sa ně prevelice líbí ...

Výstava plakátů ze sbírek Muzea romské kultury
Výstava je průřezem nejzajímavějších sbírkových předmětů fondu plakátů Muzea romské kultury. Ten obsahuje plakáty na nejruznější romské či Romy inspirované akce, ale třeba také plakáty propagující skrze romský motiv spotřební život. Výstava potrvá o 13. 5. 2008.

Romská socha 2008

Vernisáž proběhne 24. 5. v 16.30 hod.

NEviditelní

Fotografie Lukáše Houdka

Soubor fotografií studenta romistiky FF UK z romských osad a „ghett“ z několika zemí Evropy. Výstava potrvá do 31. 5. 2008.

Stálá expozice:

Příběh Romů (etapa 1939–2005)

na historické ose prezentuje hmotnou i duchovní kulturu Romů V současné době je již pro veřejnost otevřen další výstavní prostor, věnující se etapě 1939 až 1945 s tématem romského holocaustu.

Další akce pro veřejnost:

Brněnská muzejní noc v Muzeu romské kultury
24. 5. 2008

16.30 hod.: Romská socha 2008

17 hod.: Předvádění sochařské práce na dvoře muzea.

18-19 hod.: Čtení romských příběhů pro děti v knihovně muzea.

21-22 hod.: Čtení romských příběhů pro dospělé v knihovně muzea.

18, 21, 24 hod.: Romské tance světa.

19-21.30 hod., 22-23.30 hod.: Koncert romské kapely Točkolotoč ze Svitav.

Vstup do všech výstav od 17 hod. zdarma

Čarovné oči

V roce 2008 bude přednáškový cyklus Kdo jsou Romové? v Muzeu romské kultury věnován tématu Romové v českém filmu pod jednotícím názvem Čarovné oči.

Růžové sny (1976)

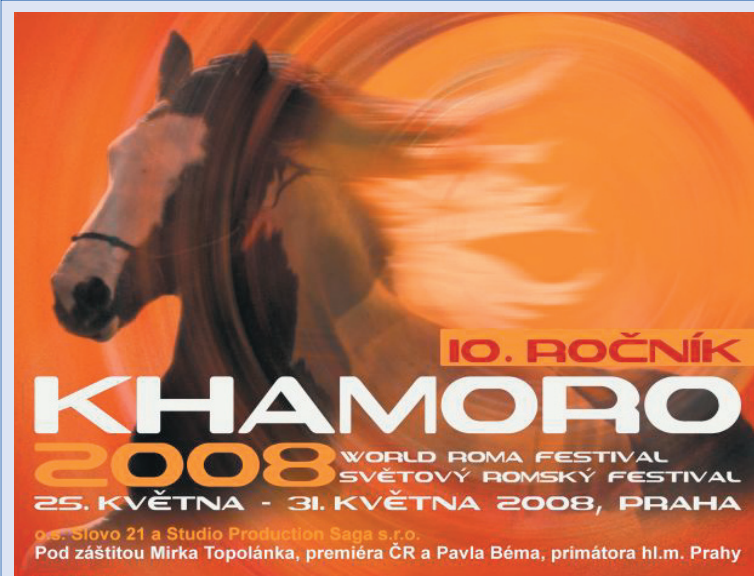
20. 5. 2008, 21 hod.

projekce filmu – dvůr MRK – vstup zdarma

Otevřeno: út–pá 10–18,

poslední vstup 17.15

ne 10–17, poslední vstup 16.15

Program:

Neděle 25. 5. 19.00 – Rock Cafe

– koncert Guločar, předkapela Le čhavendar

Čtvrtek 29. 5. 12.00 – Můstek – Staroměstské náměstí – tradiční defilé účinkujících

Pondělí 26. 5. 18.00 – Muzeum Kampa – vernisáž Ztracený ráj (Puerto Flamenco, Bengas)
21.00 – Jazz klub Reduta – koncert gypsy jazz Yorgui Loeffler (Francie)

17.00 – Palác Aventin – vernisáž výstavy Co to máš na sobě!?
19.00 – klub Roxy – Koncert tradiční romské hudby: Bengas (ČR), Puerto Flamenco (Španělsko), Romans (Ukrajina), Esma Redžepova (Makedonie)

Úterý 27. 5. 17.00 – Dům národnostních menšin – vernisáž ilustrací Alfreda Ullricha
18.00–23.00 – Aero – filmový maraton (When the road bends, Hudebníkem na celý život, Romové a hudba)
19.00–20.00 – galerie Louvre – 10 let Khamoro
21.00 – jazz klub Reduta – koncert gypsy jazz Angelo Debarre (Francie)

Pátek 30. 5. 17.00–18.30 – Studio Zambra – workshop flamenco (mímě pokročilí)
18.30–20.00 – Studio Zambra – workshop flamenco (pokročilí)
19.00 – klub Roxy – Koncert tradiční romské hudby: Oluja (Srbsko), Arbat (Francie), Ferus the King (Makedonie), Loyko (Rusko)

Středa 28. 5. 17.00 – Popocafépetl – vernisáž výstavy Evy Davidové “Cesty Romů” (Cinzi Renta)
18.00 – Aero – filmový maraton (Kniha rekordů Šutky, Transylvánia, Soňa a její rodina)
21.00 – jazz klub Reduta – koncert gypsy jazz Basily (Holandsko)

Sobota 31. 5. 20.00 – Kongresové centrum Praha – galakonzert tradiční Romské hudby: Bengas (ČR), Puerto Flamenco (Španělsko), Romans (Ukrajina), Esma Redžepova (Makedonie), Oluja (Srbsko), Arbat (Francie), Ferus the King (Makedonie), Loyko (Rusko)

Neděle 1.6. 10.00–18.00 – studio Zambra – workshop flamenco (mímě pokročilí)

Pozor změna adresy redakce Romano hangos a Společenství Romů na Moravě

Bratislavská 65a, Brno 602 00

Rádio Rota, V Tůních 11, 120 00 Praha 2

Tel./fax: +420 224 941 945, 7, 8

www.radorota.cz; e-mail: iveta.demeterova@radorota.cz

Vydávání Romano hangos podporuje
Ministerstvo kultury ČR

www.antidiskriminace.romea.cz

web proti diskriminaci

linka proti diskriminaci volejte 800 220 800

Romano hangos / Romský hlas Vychází s podporou MK ČR. Vydává Společenství Romů na Moravě o. p. s., Registrováno Ministerstvem kultury ČR pod č. E 8154. Šéfredaktor: Karel Holomek. Redakce: Petr Příbýl, Jiří Salík Sláma, Gejza Horváth. Externí spolupráce: Dezider Giňa, Dana Teinitzer-Šarközióvá, Albína Schwartzová. Elektronická verze: <http://www.srn.cz/cz/romanohangos.htm>. Redakční rada: Jan Horváth – obě. sdružení Studénka; Jiřina Somsiová – předsedkyně obě. sdružení, Olomouc; Jana Horváthová – ředitelka Muzea romské kultury, Brno; Vlado Oláh, Praha; Kumar Vishwanathan, Ostrava. Redakční kruh: Josef Stojka, Ostrava; Helena Balabánová, Ostrava; Hynek Zima, Brno; Michal Kročil, Brno. Adresa redakce: Bratislavská 65a, 602 00 Brno, tel.: 545 246 645, fax: 545 246 674, e-mail: rhangos@volny.cz. IČO vydavatele: 26908000. Bankovní spojení: Komerční banka Brno-město, číslo účtu 35-1366180207/0100. Tiskne: ADATISK, spol. s r. o., Kolonka 303, 679 04 Adamov. Rozšiřuje: Kongrestakt Brno.